

Pressemelding

fra EUs narkotikabyrå i Lisboa

EUROPEISK NARKOTIKARAPPORT 2021: HOVEDPUNKTER

Det europeiske narkotikamarkedet er motstandsdyktig mot endringer fra COVID-19

(09.06.2021, Lisboa - **SPERREFRIST 11.00 CET/10.00 Lisboa**) I dag publiserer **EUs narkotikabyrå (EMCDDA) Europeisk narkotikarapport 2021: Trender og utviklinger**, som er den siste årlige gjennomgangen av narkotikasituasjonen i Europa ⁽¹⁾. Basert på data fra 29 land (EU 27, Tyrkia og Norge), bidrar rapporten med oppdatert innsikt i helse- og sikkerhetsimplikasjonene som følger av et komplekst narkotikaproblem under stadig utvikling, og et narkotikamarked som er motstandsdyktig mot endringer fra **COVID-19** pandemien.

Rapporten advarer mot folkehelse- og sikkerhetsrisikoen som medfølger tilgjengelighet og bruk av et bredere spekter rusmidler, ofte med høy styrke- eller renhetsgrad. Den beskriver også hvordan organiserte kriminelle grupper har intensivert produksjonen av illegale rusmidler innad i Europa for å unngå grensekontroll, noe som skaper nye miljø-, helse-, og sikkerhetsmessige utfordringer. Med utgangspunkt i den nyeste kartleggingsstudien fra **EMCDDA**, viser også rapporten hvordan **COVID-19** pandemien har påvirket narkotikamarkedet, narkotikabruk og relaterte helsetjenester ⁽²⁾.

EU-kommisær for innenrikssaker Ylva Johansson sier: 'Narkotika er en vedvarende og stadig tilstedeværende trussel som påvirker millioner av mennesker. *Europeisk narkotikarapport 2021* bidrar med den nyeste oversikten på dette viktige området, som er ødeleggende for vårt samfunn, eskalerer voldsbruken, og risikerer helsen og sikkerheten til våre innbyggere. Jeg er spesielt bekymret for de svært rene og potente rusmidlene som er tilgjengelige på våre gater og på internett, og for de 46 nye stoffene som ble oppdaget i EU i løpet av 2020. Med de nye EU-strategiene for sikkerhet og narkotika vil våre medlemsstater ha robuste verktøy for å håndtere denne situasjonen gjennom en balansert tilnærming, med fokus på både tilbud- og etterspørselssiden, understøttet av EMCDDA.'

EMCDDA-direktør Alexis Goosdeel legger til: 'Den *Europeiske narkotikarapporten 2021* illustrerer hvor mye narkotikasituasjonen har endret seg de siste 25 årene, der det nå er et svært gjennomgripende problem som påvirker alle viktige politikkområder. Vi er vitne til et dynamisk og adaptivt narkotikamarked som er motstandsdyktig mot COVID-19-restriksjoner. Vi ser også mønstre for narkotikabruk som blir stadig mer komplekse, ettersom forbrukerne blir utsatt for et bredere utvalg av svært potente naturlige og syntetiske stoffer. Vi må innse at det ikke bare er et bredere utvalg av mennesker som nå opplever egne narkotikaproblemer, men at disse problemene påvirker samfunnene våre på et bredere spekter av måter. Derfor er det avgjørende å utvikle de evidensbaserte og integrerte tiltakene forespeilet på tvers av områdene for sosial-, helse- og sikkerhetspolitikk i den nye EU-narkotikastrategien'.

COVID-19: hvilken påvirkning har det hatt på tilførsel og bruk av narkotika?

Et motstandsdyktig og mer digitalt narkotikamarked – Basert på funn fra EMCDDAs nyeste 'trendspotter-studie', illustrerer dagens rapport hvordan narkotikamarkedet fortsetter å tilpasse seg COVID-19 pandemien, med narkotikasmuglere som tilpasser seg reiserestriksjoner og stengte landegrenser. På grossistnivå gir dette utslag i endrede smuglerruter og smuglemetoder, med mer bruk av containertrafikk og kommersielle forsyningskjeder, og mindre bruk av kurerer. Cannabisdyrking og

syntetisk narkotikaproduksjon i EU ser ut til å holde seg på stabile nivåer sammenlignet med tiden før pandemien, uten at det er sett noen nedgang i avdekkingen av produksjonsfasiliteter. Selv om de gatebaserte narkotikamarkedene ble forstyrret i løpet av de tidlige fasene med nedstengning, og det ble rapportert om enkelte lokale tilfeller av redusert tilgjengelighet, har både kjøpere og selgere tilpasset seg endringene med økt bruk av krypterte meldingstjenester, sosiale medier og nettbaserte marked, samt levering gjennom post og på dør. Dette reiser spørsmål om hvorvidt en at de langvarige innvirkningene av pandemien kan være en ytterligere digitalisering av narkotikamarkedet.

Fra uteliv til hjemmeliv – Det er indikasjoner på at det under den tidlige fasen med nedstengning var redusert interesse for rusmidler som vanligvis er forbundet med utelivet (f.eks. MDMA), ettersom folk tilbragte mer tid hjemme. Imidlertid viser analyser av avløpsvann (tilgjengelig for enkelte europeiske byer) at bruksnivåene for de fleste rusmidlene gikk tilbake til sitt vante mønster etter at restriksjonene for sosial mobilitet, reiser og sammenkomster ble lettet i løpet av sommeren 2020. Et bekymringsfullt utviklingstrekk knyttet til pandemien er tegn på en mulig økning i tilgjengelighet og bruk av crack-kokain i enkelte land.

Benzodiazepiner i søkelyset – Det er rettet spesifikk bekymring knyttet til misbruk av benzodiazepiner, som enten er avledet fra terapeutisk bruk eller fra ikke-lisensierte kilder i Europa. Den økende bruken av disse stoffene er sett blant høyrisikobrukere, innsatte i fengsel og noen grupper av rekreasjonsbrukere, noe som kan gjenspeile den høye tilgjengeligheten og lave prisen for disse stoffene, samt pandemirelaterte psykiske helseproblemer. I tillegg til dagens rapport, publiseres det også en **EMCDDA**-studie om risikoen ved 'nye benzodiazepiner' som er tilgjengelige på markedet for nye psykoaktive stoffer, og som har vært knyttet til forgiftninger og dødsfall ⁽³⁾.

Europeisk Narkotikarapport 2021: viktige funn

Cannabisbruken holder seg stabil på høye nivåer, men økt THC-innhold øker helsebekymringene – Det er observert en økning i THC-innhold for hasj (gjennomsnitt: 20% - 28%). Det advares mot cannabis kontaminert av svært potente syntetiske cannabinoider.

Rekordbeslag av kokain er et urovekkende signal om potensialet for økte helseskader – Det ble beslaglagt rekordhøye 213 tonn i 2019 (opp fra 177 tonn i 2018). Renheten for kokain har økt og flere personer påbegynner behandling for første gang. Foreløpige beslagsdata for 2020 tyder på at tilgjengeligheten ikke har gått ned i pandemien.

Stabil amfetaminetterspørsel gjør innenlands produksjon nær forbrukerne lønnsomt – I tillegg til demontering av produksjonsanlegg i 2019, ble det også beslaglagt kjemikalier som brukes til å produsere amfetamin i EU, herunder 14 500 liter BMK og 31 tonn MAPA (opp fra 7 tonn i 2018).

Produksjon og smugling av metamfetamin understreker potensialet for økt bruk i Europa – Både storskala og mindre produksjonsanlegg blir oppdaget i Europa og store mengder av stoffet blir fraktet gjennom EU til andre markeder.

Helserisiko på grunn av forsyning av svært sterke MDMA-produkter – I tillegg til økning i gjennomsnittlig MDMA-innhold i tablett og i renhet av pulver, avdekkes produkter med svært høye MDMA-nivåer. Foreløpige data for 2020 antyder at det var mindre interesse for dette stoffet i perioder med nedstengning.

Det dukker stadig opp nye skadelige, sterke psykoaktive stoffer – Blant disse er nye syntetiske cannabinoider og nye syntetiske opioider. Totalt 46 nye psykoaktive stoffer (NPS) ble rapportert for første gang i Europa i 2020, noe som bringer det totale antallet overvåket av EMCDDA til 830.

Utgjør mindre utbredte rusmidler økende utfordringer for folkehelsen? – Disse stoffene inkluderer hallusinogener, ketamin og GHB. Foruroligende nok blir det rapportert om intensive bruksmønstre i enkelte kontekster.

Store heroinbeslag signaliserer et potensial for økt bruk og skader – Store mengder heroin beslaglegges fortsatt i EU (7,9 tonn i 2019), noe som reiser bekymring rundt den mulige innvirkningen på bruksnivåer.

Organiserte kriminelle øker narkotikaproduksjonen i Europa – Totalt ble 370 ulovlige laboratorier demontert i 2019.

Narkotikalovbrudd øker, og besittelse og forsyning av cannabis dominerer – Anslagsvis 1,5 millioner narkotikalovbrudd ble rapportert i EU i 2019; 82 % var relatert til bruk eller besittelse til personlig bruk.

Førstegangsklienter inntatt til behandling for heroinbruk fortsetter å injisere mindre – Selv om injeksjonsbruk av narkotika har gått ned i Europa det siste tiåret, er det fortsatt en viktig årsak til narkotikarelaterte skader.

Oppskalering av behandling og forebygging er nødvendig for å nå HIV- og HCV-bærekraftsmål – Økt tilgang til integrerte testing- og behandlingstjenester er sentralt for å nå målene.

Overdosedødsfall på grunn av opioider og andre rusmidler understreker behovet for utvikling av helsetjenester – Høyrisikobruk og samtidig bruk av flere stoffer fortsetter å føre til narkotikautløste dødsfall i Europa.

Styreleder for EMCDDA, Laura d'Arrigo, konkluderer: 'Ettersom Europas narkotikaproblemer fortsetter å utvikle seg, må også Europas respons på dem utvikle seg. COVID-19-krisen har vist oss verdien av informasjon som er vitenskapelig, evidensbasert og sammenlignbar mellom land. Dagens rapport tilbyr en betimelig analyse for å hjelpe beslutningstakere med å holde tritt med nye trender og utvikling og å identifisere områder som krever rask handling. Den nye EU-narkotikastrategien definerer ikke bare veien videre for oss, men vil ytterligere styrke vår evne til å handle samordnet for å beskytte helsen, velværen og sikkerheten til EU-borgerne'.

Merknader

(¹) *Europeisk Narkotikarapport 2021* (24 språk) er tilgjengelig på www.emcdda.europa.eu/edr2021 Nasjonale data som ligger til grunn for rapporten er tilgjengelig i 2021 Statistical Bulletin www.emcdda.europa.eu/data Rapporten beskriver narkotikasituasjonen frem til slutten av 2020, basert på data fra 2019, og der dette er tilgjengelig, 2020.

(²) *Effekten av COVID-19 på narkotikamarkeder, bruk, skader og tjenester i samfunnet og fengsler - Resultater fra en EMCDDA-kartleggingsstudie*, April 2021. Tilgjengelig på engelsk.

www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *Nye benzodiazepiner i Europa - en gjennomgang*. Tilgjengelig på engelsk.

www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021